

**NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DR. ANDRIJA ŠTAMPAR**

**PLAN RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA ZA RAZDOBLJE 2024.-2028.
GENDER EQUALITY PLAN (GEP)**

Studenj, 2024.

SADRŽAJ

1. Uvod.....	3
2. Pravni okvir za donošenje plana	4
3. NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO DR. ANDRIJA ŠTAMPAR – zatečeno stanje.....	5
4. Interni mehanizmi u NASTAVNOM ZAVODU ZA JAVNO ZDRAVSTVO DR. ANDRIJA ŠTAMPAR za osiguranje ravnopravnosti spolova.....	8
5. Kratkoročni i dugoročni ciljevi za osiguranje ravnopravnosti spolova i aktivnosti za ostvarenje ciljeva	9
6. Praćenje	11
7. Zaključak	11

Na temelju članka 11. stavka 1. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, br. 82/08, 69/17.), članka 25. Statuta i prijedloga ravnatelja Upravno vijeće na 54. sjednici održanoj dana 27. studenog 2024. donosi Plan ravnopravnosti spolova za razdoblje 2024.-2028. godine (u daljnjem tekstu: Plan).

1. Uvod

Ravnopravnost spolova jedno je od temeljnih načela pravne stečevine Europske unije. Ravnopravnost spolova je i jedna od temeljnih vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske, s ciljem zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranja jednakih mogućnosti i za žene i muškarce. Ravnopravnost spolova podrazumijeva jednaku prisutnost žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života, jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata. Opći je cilj i sastavni dio europskih i nacionalnih politika i programa osigurati jednake mogućnosti za oba spola te suzbiti diskriminaciju po toj osnovi.

Važnost realizacije načela ravnopravnosti spolova i ravnopravne zastupljenosti oba spola u radu i djelovanju prepoznata je i od strane NASTAVNOG ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO DR. ANDRIJA ŠTAMPAR (dalje: Zavod), tim više što su društvene, političke, gospodarske i kulturne nejednakosti i dalje prisutne te postoji realna potreba za promicanjem ravnopravnog društva i promicanjem prava na ravnopravnost spolova. Svrha donošenja ovog Plana je u narednom razdoblju u Zavodu osnažiti kulturu ravnopravnosti spolova, podići svijest među radnicima o važnosti ravnopravnog sudjelovanja žena i muškaraca u radnom okruženju te osigurati nultu stopu spolne diskriminacije.

Planom se predviđaju i mjere i aktivnosti koje će Zavod provesti u skladu sa svojim mogućnostima i kapacitetima radi ostvarenja postavljenih ciljeva.

Riječi i pojmovi korišteni u ovom Planu koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

2. Pravni okvir za donošenje plana

Europska unija jamči ravnopravnost spolova, promiče ga i štiti na razini primarnog prava u svojim osnivačkim ugovorima, Povelji temeljnih prava Europske unije, putem općih pravnih načela te kroz praksu Suda Europske unije, a na sekundarnoj razini brojnim direktivama u jednakosti između žena i muškaraca među kojima su:

- Direktiva 2006/54/EC o implementaciji načela jednakosti prilika i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u području zapošljavanja i radnih odnosa;
- Direktiva 2004/113/EC o implementaciji načela jednakog postupanja između muškaraca i žena u pristupu i opskrbi tržišnim dobrima i uslugama;
- Direktiva 96/34/EC o okvirnom sporazumu glede roditeljskog dopusta;
- Direktiva 92/85/EEC o uvođenju mjera poticanja poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radnom mjestu trudnih radnica i radnica koje su nedavno rodile ili koje doje;
- Direktiva 86/613/EEC o primjeni načela jednakosti u postupanju između muškaraca i žena uključenih u radnu aktivnost, uključujući i poljoprivredu, temeljem statusa samozaposlenih i o zaštiti samozaposlenih žena tijekom trudnoće i porodijskog dopusta;
- Direktiva 2019/1158 o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi;
- Direktiva 79/7/EEC o progresivnoj implementaciji načela jednakosti u postupanju između muškaraca i žena u području socijalnog osiguranja;
- Direktiva 2000/43/EC o implementaciji načela jednakog postupanja između osoba bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo;
- Direktiva 2000/78/EC o općem okviru za jednakost u postupanju u radnim odnosima i struci

Ustavni okvir za izradu ovog Plana predstavlja Ustav Republike Hrvatske koji definira ravnopravnost spolova kao najvišu vrednotu ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava te zabranjuje diskriminaciju na temelju spola.

Temeljni propisi u nacionalnom zakonskom okviru za promicanje ravnopravnosti spolova su Zakon o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12) i Zakon o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, br. 82/08, 69/17). Ravnopravnost spolova se kao temeljno načelo jamči i kroz odredbe brojnih nacionalnih zakona, npr. Zakona o radu (NN 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23, 64/23), Kaznenog zakona („Narodne novine“, 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21, 114/22, 114/23, 36/24), Obiteljskog zakona („Narodne novine“, 103/15, 98/19, 47/20, 49/23, 156/23), Zakona o plaćama u javnim službama, Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama („Narodne novine“, 152/22), Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19), Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti („Narodne novine“, 119/22), Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama te Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Dodatni dokumenti i smjernice na kojima se Plan temelji uključuje Strategiju Europske komisije za rodnu ravnopravnost 2020.-2025., *Horizon Europe Guidance on Gender*

Equality Plans (GEPs) Glavne uprave za razvoj i inovacije Europske komisije i Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030.

Temelj za donošenje Plana predstavljaju i opći akti Zavoda: Statut, Pravilnik o radu i Pravilnik o organizaciji.

Izrazi koji se koriste u općim i pojedinačnim aktima te drugoj poslovnoj dokumentaciji Zavoda, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

3. NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO DR. ANDRIJA ŠTAMPAR – zatečeno stanje

Zavod je zdravstvena ustanova osnovana za obavljanje javnozdravstvene djelatnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave Grada Zagreba. Temeljna djelatnost županijskih zavoda za javno zdravstvo definirana je odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (NN 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23, 36/24).

Zavodi za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave su zdravstvene ustanove za obavljanje stručnih i zdravstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti jedinica područne (regionalne) samouprave na području javnozdravstvene djelatnosti.

Zavodi u kojima se obavlja nastava iz područja javnozdravstvenih djelatnosti, odnosno koji su baza visokih učilišta zdravstvenog usmjerenja, imaju pravo na dodatak svom nazivu – Nastavni zavodi za javno zdravstvo.

Djelatnost Zavoda definirana je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, posebnim propisima i Statutom.

Na dan 01.11.2024. godine utvrđeni su sljedeći podaci:

- U Zavodu je zaposleno 427 radnika, od toga 339 žena i 88 muškaraca:

	Broj	%
M	88	20,61%
Ž	339	79,39%
Ukupni zbroj	427	100,00%

- Obzirom na vrstu radnog odnosa, na neodređeno vrijeme zaposleno je 380 radnika, od toga 301 žena i 79 muškaraca. Na određeno vrijeme /zamjene zaposleno je 47 radnika, od toga 38 žena i 9 muškaraca:

	Broj	%
na neodređeno	380	88,99%
M	79	18,50%
Ž	301	70,49%
na određeno	47	11,01%
M	9	2,11%
Ž	38	8,90%
Ukupni zbroj	427	100,00%

- Na specijalističkom usavršavanju nalazi se 11 radnika od toga 9 žena i 2 muškaraca:

	Broj	%
M	2	18,12%
Ž	9	81,82%
Ukupni zbroj	11	100,00%

- Ukupan broj zdravstvenih radnika i suradnika u zdravstvu je 277, od toga 226 žena i 51 muškaraca. Nezdravstvenih radnika je 150, od toga 113 žena i 37 muškaraca:

	Broj	%
Nezdravstveni	150	35,13%
M	37	8,67%
Ž	113	26,46%
Zdravstveni	277	64,87%
M	51	11,94%
Ž	226	52,93%
Ukupni zbroj	427	100,00%

- Obzirom na stručnu spremu,
 - radnika sa diplomskim studijem i poslijediplomskim studijem ima ukupno 209, od čega je 173 žena i 36 muškaraca. Ukupan broj magistara znanosti iznosi 10, od čega je 9 žena i 1 muškarac, broj zaposlenih doktora znanosti iznosi 42, od čega je 33 žena i 9 muškaraca:

	Broj	%
M	36	17,22%
VSS	25	11,96%
Sveučilišni specijalistički studij	1	0,48%
Magistar znanosti	1	0,48%
Doktor znanosti	9	4,31%
Ž	173	82,78%
VSS	126	60,29%
Sveučilišni specijalistički studij	5	2,39%
Magistar znanosti	9	4,31%

Doktor znanost	33	15,79%
Ukupni zbroj	209	100,00%

- radnika sa preddiplomskim studijem ima 87, od čega je 73 žena i 14 muškaraca:

	Broj	%
M	14	16,09%
Ž	73	83,91%
Ukupni zbroj	87	100,00%

- ukupan broj radnika sa srednjom stručnom spremom iznosi 116, od čega je 81 žena i 35 muškaraca:

	Broj	%
M	35	30,17%
Ž	81	69,83%
Ukupni zbroj	116	100,00%

- radnika sa nižim stručnim obrazovanjem ima 12, od čega je 11 žena i 1 muškaraca:

	Broj	%
M	1	8,33%
Ž	11	91,67%
Ukupni zbroj	12	100,00%

- zaposlena su 2 radnika sa srednjom strukovnom školom u trajanju 1-3 g., od čega je 1 žena i 1 muškarac:

	Broj	%
M	1	50,00%
Ž	1	50,00%
Ukupni zbroj	2	100,00%

- Upravno vijeće upravlja Zavodom, ima 7 članova, od toga 5 žena i 2 muškarca. Upravnim vijećem presjeda žena.
- Ravnatelj organizira i vodi poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod i odgovoran je za zakonitost rada Zavoda i ima jednog zamjenika – oba su muškarci. Stručno vijeće obavlja Statutom definirane zadaće.

- Stručni kolegij razmatra pitanja iz područja stručnog rada djelatnosti U službama s više od 50 radnika stručni kolegij osniva se u sastavu od 5 članova (predsjednik i 4 člana), a u službama s manje od 50 radnika stručni kolegij osniva se u sastavu od 3 člana (predsjednik i dva člana). Sastav stručnog kolegija ovisi o zastupljenosti kandidata koji prema Statutu moraju imati završen preddiplomski I diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij zdravstvenog usmjerenja, a biraju ih neposredno radnici svake službe koja obavlja zdravstvenu djelatnost.
- Etičko povjerenstvo je tijelo koje osigurava obavljanje djelatnosti Zavoda na načelima medicinske etike i deontologije. Ima 5 članova od kojih su 3 žene i 2 muškaraca.
- Povjerenstvo za lijekove je tijelo koje osigurava provedbu svih aktivnosti vezanih za primjenu lijekova i medicinskih proizvoda u Zavodu, ima 5 članova od kojih su sve žene.
- Povjerenstvo za kvalitetu je tijelo koje osigurava kontrolu kvalitete zdravstvene zaštite te osigurava provođenje propisa s područja kvalitete zdravstvene zaštite, ima 7 članova, od kojih su sve žene.

Iz navedenih podataka može se zaključiti da u Zavodu ne postoji diskriminacija po osnovu spola.

Podzastupljenost muškaraca u upravljačkim tijelima vidljiva je u kontekstu ukupnog broja radnika Zavoda, a ta je podzastupljenost prisutna i u svim podjelama radnika, no navedeno je rezultat odabira vrste zvanja te raspoloživosti radne snage na tržištu rada.

4. Interni mehanizmi u NASTAVNOM ZAVODU ZA JAVNO ZDRAVSTVO DR. ANDRIJA ŠTAMPAR za osiguranje ravnopravnosti spolova

Zakon o ravnopravnosti spolova obvezuje pravne osobe da provode mjere i planove za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova, pri čemu imaju slobodu definiranja vlastitih ciljeva i metoda nadziranja provedbe te ravnopravnosti.

Statut Zavoda definira tijela ovlaštena donositi odluke o pravima, obvezama i interesima te politici djelovanja ustanove, a to su ravnatelj i Upravno vijeće.

Zavod radnike prima u radni odnos sukladno odredbama važećeg Zakona o radu te ih ugovorima o radu raspoređuje na radna mjesta u skladu sa Pravilnikom o radu i Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta te Uredbom o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama. U postupcima zapošljavanja isključena je svaka izravna i neizravna spolna diskriminacija pri odabiru kandidata. Javni natječaji provode

se u skladu sa zakonskim normativnim okvirom te se odabiru kandidati koji ostvare najbolje rezultate. Time se na nedvojben način osigurava mogućnost prijema u službu osobama oba spola.

Korištenje roditeljskog i roditeljskog dopusta, što je definirano odredbama Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama, omogućeno je i muškarcima i ženama. Napredovanje, ostvarivanje prava iz radnog odnosa i isplata plaća provode se transparentno i sukladno odredbama mjerodavnih propisa kojima se osigurava ravnopravnost spolova.

U Zavodu se primjenjuju zakonski propisi koji radnicima oba spola omogućavaju uravnoteženost privatnog i poslovnog života.

5. Kratkoročni i dugoročni ciljevi za osiguranje ravnopravnosti spolova i aktivnosti za ostvarenje ciljeva

Donošenjem Plana žele se u narednom razdoblju ostvariti sljedeći ciljevi:

1. Kratkoročni cilj: Jačanje postojećeg okvira za promicanje i osiguravanje ravnopravnosti spolova

Aktivnosti:

- usvajanje Plana i objava na Internet stranicama Zavoda
- provedba edukacija o promicanju ravnopravnosti spolova, o prevenciji diskriminacije, uznemiravanja i spolnog uznemiravanja

Odgovornost: Uprava Zavoda

Ciljna skupina: svi radnici

Rok: prosinac 2024.

2. Dugoročni cilj: Osigurati da Zavod bude mjesto nulte tolerancije od spolnog uznemiravanja i diskriminacije

Aktivnosti:

- intenziviranje prenošenja dobrih praksi
- osiguravanje psihološke podrške za žrtve spolnog uznemiravanja
- promoviranje edukativnih materijala protiv spolno uvjetovanog nasilja

Odgovornost: Uprava Zavoda

Ciljna skupina: svi radnici

Rok: kontinuirano

3. Dugoročni cilj: Održavanje i dodatno unapređenje ravnopravnosti spolova u ostvarivanju materijalnih prava po osnovi roditeljstva

Aktivnosti:

- Informiranje radnika o mogućnostima, uvjetima i postupku ostvarivanja prava po osnovi roditeljstva s ciljem osiguranja ravnoteže poslovnog i privatnog života

- Informiranje radnika o materijalnim pravima
- Odgovornost: Odjel za ljudske potencijale
Ciljna skupina: svi radnici
Rok: kontinuirano i na zahtjev zainteresiranih radnika
4. Dugoročni cilj: Praćenje, analiza i izvještavanje stanja ravnopravnosti spolova
- Aktivnosti:
- Praćenje i analiza stanja ravnopravnosti spolova u Zavodu
 - Izrada i dostava godišnjih izvješća o strukturi zaposlenih po spolu i ostvarivanja prava oba spola po osnovi roditeljstva u okviru godišnjeg izvješća vlasniku i osnivaču
- Odgovornost: Uprava Zavoda
Ciljna skupina: vlasnik i osnivač te javnost
Rok: jednom godišnje, za prethodnu kalendarsku godinu
5. Dugoročni cilj: Definirati ciljne mjere kojima se vodi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca
- Aktivnost:
- Kod odabira kandidata u skladu sa zakonskim normativnim okvirom, prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima se daje podzastupljenom spolu
- Odgovornost: Uprava Zavoda i Služba za ljudske potencijale i pravne poslove
Ciljna skupina: novozaposleni radnici
Rok: kontinuirano
6. Dugoročni cilj: Suradivati sa svim relevantnim dionicima koji promiču rodna prava i dostojanstvo te pratiti dobru praksu drugih institucija u RH i inozemstvu
- Aktivnosti:
- Sukladno članku 134. stavku 2. Zakona o radu u Zavodu se imenuju povjerljivi savjetnici koji su ovlašteni i dužni primati i rješavati pritužbe vezane uz zaštitu dostojanstva radnika te suradivati sa svim relevantnim dionicima koji promiču rodna prava i dostojanstvo te pružati savjetodavnu podršku radnicima koji imaju potrebu za korištenjem nekih od mehanizama predviđenih nacionalnim zakonodavstvom ili internim pravilnicima;
 - Otvoriti dodatnu e-mail adresu Zavoda za povjerljive savjetnike, putem koje bi radnici Zavoda mogli stupiti u kontakt sa povjerljivim savjetnikom
- Odgovornost: Uprava Zavoda
Ciljna skupina: svi radnici
Rok: kontinuirano
7. Dugoročni cilj: Integracija rodne dimenzije u istraživačke i nastavne sadržaje
- Aktivnosti:
- uključivanje rodne dimenzije u sadržaj istraživanja koja predlaže i provodi Zavod, s obzirom da bi spol i rod mogli utjecati na sve faze istraživanja i inovacija, od izrade teorijske osnove do formuliranja istraživačkih pitanja, odabira istraživačkih metoda i tumačenja podataka
 - uključivanje rodne dimenzije u nastavne sadržaje

Odgovornost: istraživači i nastavnici Zavoda
Ciljna skupina: svi radnici i opća javnost
Rok: kontinuirano

6. Praćenje

Sve organizacijske i upravljačke strukture Zavoda, uključujući i one najviše, biti će predano i trajno uključene u razmatranje rodni politika i njihov utjecaj na opću strategiju te će u tom smislu osigurati potrebne ljudske i materijalne (financijske) kapacitete. Opređenje za jednakost, jednake mogućnosti i suprotstavljanje rodnoj diskriminaciji biti će prioritet. Predmet praćenja bit će se eventualne poteškoće i potencijali koji se pojavljuju u smislu ravnopravnosti spolova te prioriteti za intervenciju, a kako bi Zavod usmjerio kapacitete prema ostvarenju ovog cilja. Pratit će se jesu li, i u kojoj mjeri, planirani rezultati u prethodnoj godini zaista postignuti te mjerenje postignutog napretka - kolika je uspješnost u provedbi načela jednakosti i jednakih mogućnosti.

7. Zaključak

Plan ravnopravnosti spolova za razdoblje 2024.-2028. godine je dokument koji se donosi sa ciljem uklanjanja svih oblika spolne diskriminacije i osiguravanja nastavka dosljednog djelovanja u sferi spolne ravnopravnosti te dodatnim aktivnostima koje streme k cilju da Zavod bude mjesto nulte tolerancije na spolnu diskriminaciju. Obveza je ustanove da kontinuirano radi na poboljšanju rodne ravnopravnosti i promovira kulturu jednakosti.

Predsjednica Upravnog vijeća:

Prof.dr.sc. Dagmar Radin

KLASA: 023-05/24-03/1

URBROJ: 251-758-11-11-24-245

Zagreb, 27.11.2024.

